Lietas Nr. 133023314
Lietas arhīva Nr. 104AA-0034-15/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015.gada 29.maijā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesnesis G.Kveska
tiesneses L.Šteinerte un I.Vīgante

izskatīja rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Maxima Latvija" pilnvarotā pārstāvja iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2014.gada 13.jūnija spriedumu, saskaņā ar kuru Siguldas novada domes Pašvaldības policijas priekšnieka 2014.gada 30.janvāra lēmums Nr. N18 EM504904-6/2014 ir atstāts negrozīts, bet SIA „Maxima Latvija" sūdzība noraidīta.

Aprakstošā daļa

2014.gada 6.janvārī Siguldas novada pašvaldības policija sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.504904 juridiskai personai SIA „Maxima Latvija" reģ. Nr. 40003520643 par to, ka 2013.gada 13.decembrī plkst.19.35 veikalā „Maxima X" L.Paegles ielā 3, Siguldā, pārdeva vai pieļāva, ka tiek pārdots alkoholiskais dzēriens „Mojito", tilpums 0,33 l alk. 4,7 % nepilngadīgai personai, tādējādi pārkāpjot Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta 2.daļā noteiktās prasības (likums spēkā no 01.05.2004.).

Protokolā norādīts, ka par šādu pārkāpumu paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk LAPK) 155.panta ceturtajā daļā (lietas 1.sēj.19.ppp.).

Siguldas novada domes Pašvaldības policijas (turpmāk - Siguldas ND PP) priekšnieks J.Garjānis 2014.gada 30.janvārī pieņēma lēmumu (turpmāk Lēmums) ar kuru nolēma juridiskai personai SIA „Maxima Latvija" reģ. Nr. 40003520643 piemērot naudas sodu EUR 2900,00 (divi tūkstoši deviņi simti *euro* 00 centi) un triju dienu laikā no lēmuma pieņemšanas par izdarīto pārkāpumu informēt Valsts ieņēmumu dienestu (lietas 1.sēj.135.-137.lpp.).

Par Siguldas ND PP Lēmumu SIA „Maxima Latvija" iesniedza sūdzību Rīgas rajona tiesā, kura ar 2014.gada 13.jūnija spriedumu atstāja negrozītu Siguldas novada domes Pašvaldības policijas priekšnieka M.Garjāņa 2014.gada 30.janvāra lēmumu Nr. N18 EM504904-6/2014, bet SIA „Maxima Latvija" sūdzību noraidīja.

Pirmās instances tiesa spriedumā atzinusi, ka iestādes lēmumā pierādījumi ir objektīvi novērtēti un izdarīti motivēti secinājumi un ir pievienojusies iestādes motivācijai.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā pastāv strīds par to, vai pie administratīvās atbildības ir saucama sūdzības iesniedzēja, tas ir, juridiskā persona.

Spriedumā tiesa ir atzinusi par nepamatotiem sūdzības iesniedzējas argumentus, kuros norādīts, ka juridiskā persona nav saucama pie administratīvās atbildības un pievienojusies Iestādes lēmumā izdarītiem secinājumiem. Tiesa norādījusi, ka juridiskās personas atbildība par administratīvajiem pārkāpumiem izriet no tiesību normās noteiktās atbildības par attiecīgu noteikumu neievērošanu, nevis vainas, kas saistāma vienīgi ar indivīda atbildību.

Spriedumā norādīts uz Latvijas APK 9.panta pirmo daļā noteikto un atzīts, ka vaina ir viens no priekšnoteikumiem personas saukšanai pie administratīvās atbildības un šis priekšnoteikums ir vienlīdz attiecināms gan uz fizisko, gan juridisko personu administratīvo atbildību. Šajā sakarā tiesa atsaukusies uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā SKA-19/2009 19.punktu.

Tiesa nav konstatējusi apstākļus, kas izslēgtu mazumtirgotāja - sūdzības iesniedzēja, atbildību un norādījusi uz lietā esošajiem pierādījumiem.

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka lietā nav strīda par lietas faktiskajiem apstākļiem, bet gan par to, vai sūdzības iesniedzējam bija iespēja nodrošināt, lai nepilngadīgām personām alkoholiskie dzērieni netiktu pārdoti, vai sūdzības iesniedzējs bija veicis pasākumus un ietekmējis pārdevējas rīcību, viņu attiecīgi apmācot, kontrolējot un motivējot, lai nepieļautu alkoholisko dzērienu pārdošanu nepilngadīgajiem.

Tiesas ieskatā juridiskā persona nebūtu saucama pie atbildības vien tādā gadījumā, ja fiziskās personas (pārdevējas) rīcība būtu veikta tīši, apzinoties savu darbību prettiesisko raksturu un apzināti pārkāpjot darba devēja dotos norādījumus, iespējams, arī ar tiešu nodomu kaitēt uzņēmumam, bet izskatāmajā gadījumā šādi apstākļi no lietas materiāliem neizriet.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka sūdzības iesniedzējam administratīvais sods piemērots pamatoti un tiesiski, līdz ar to, ņemot vērā administratīvā soda preventīvo raksturu, tiesa uzskata, ka tas sasniedz LAPK 22.pantā noteikto mērķi.

Par Rīgas rajona tiesas 2014.gada 13.jūnija spriedumu SIA „Maxima Latvija" pilnvarotais pārstāvis /pers. J/ (turpmāk Sūdzības iesniedzējs) ir iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā, norādījis, ka spriedumu pārsūdz pilnā apjomā, jo uzskata, ka spriedums ir prettiesisks un tādēļ atceļams.

Sūdzības iesniedzējs norādījis, ka tiesa nav ņēmusi vērā nevienu no pieteikumā norādītajiem akta atcelšanas pamatojumiem un nepiekrīt sprieduma motīvu daļā norādītajiem pieteikuma noraidīšanas pamatojumiem.

Sūdzībā norādīts, ka veicot komercdarbību strikti tiek ievērotas Alkoholisko dzērienu aprites likuma prasības, tiek informēti darbinieki un pieprasīta šī likuma normu izpilde. Alkoholisko dzērienu pārdošanas aizliegums nepilngadīgajiem noteikts vairākos saistošajos iekšējos noteikumos –

kasiera, kasiera pārdevēja amata aprakstā, apliecinot to ar parakstu, papildus par ierobežojumiem veikalos ir izvietotas arī informācijas zīmes.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka minētais nepārprotami norāda uz to, ka ir darīts viss iespējamais, lai nepieļautu šo ierobežojumu pārkāpšanu.

Sūdzības iesniedzējs atsaucies uz pārdevējas 2013.gada 14.decembra paskaidrojumu, kurā viņa norādījusi uz savu vainu pārkāpumā, nepārliecinoties par to vai pircējs ir nepilngadīgs.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka apstāklis, ka SIA „Maxima Latvija" ir juridiska persona un ir pārdevēja darba devējs, pats par sevi nevar būt par pamatu viņa saukšanai pie administratīvās atbildības un norādījis uz LAPK 9.pantā noteiktajiem priekšnoteikumiem.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka spriedumā norādītais, ka veiktie pasākumi nav bijuši efektīvi, tas, ka alkohols ticis pārdots, nav arguments. Spriedumā kā galvenais apstāklis vainas izvērtēšanā tiek uzsvērta pārdevējas rīcība, nevis pieteicēja darbība.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka normatīvais regulējums un pieejamā informācija ir bijusi pietiekoša, lai pārdevēja neizdarītu pārkāpumu.

Sūdzības iesniedzējs atsaucoties uz spriedumu, uzskata, ka tiesa nav pārbaudījusi pārdevējas nodomu un pieņēmusi, ka tas nav bijis tīšs.

Sūdzības iesniedzējs lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Par iesniegto apelācijas sūdzību ir saņemti arī Siguldas novada domes Pašvaldības policijas paskaidrojumi, kuros norādīts uz iesniegtās sūdzības saturu un pārdevējas /pers. K/ paskaidrojumu saturu, no kuriem var izdarīt secinājumus par sūdzības iesniedzēja paviršo attieksmi pret lietas būtību un pārdevējas rīcības motīviem.

Pilnvarotās personas ieskatā sūdzības iesniedzēja darbības, kas ir saistītas ar LAPK prasību nodrošināšanu ir neefektīvas, līdz ar ko iesniegtā sūdzība ir uzskatāma par nepamatotu un noraidāmu, bet pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Motīvu daļa

Saskaņā ar LAPK 289.^{21}pantā noteikto, apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata koleģiāli triju tiesnešu sastāvā, rakstveida procesā un ievērojot šā kodeksa divdesmit trešajā „a" nodaļā noteikto tiesvedības kārtību.

Tiesu kolēģija uzskata, ka iesniegto sūdzību var izskatīt rakstveida procesā, izvērtējot lietas materiālus.

Tiesu kolēģija novērtējusi apelācijas sūdzības motīvus un pārbaudījusi lietas materiālus atzīst, ka Rīgas rajona tiesas 2014.gada 13.jūnija spriedums ir atstājams negrozīts, bet iesniegtā sūdzība ir noraidāma.

Atbilstoši LAPK 244.pantam, institūcija (amatpersona) pierādījumus administratīvā pārkāpuma lietā novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Tiesu kolēģija konstatē, ka nepastāv strīds par lietas faktiskajiem apstākļiem, un tieši, par to, ka 2013.gada 13.decembrī plkst.19.35 Leona Paegles iela 3, Sigulda, SIA ,,Maxima Latvija" veikalā „Maxima X" pārdevēja /pers. K/ nepilngadīgai personai pārdeva alkoholisko dzērienu „Mojito".

Lietā ir strīds par to, vai pie administratīvās atbildības pamatoti ir saukta juridiska persona SIA „Maxima Latvija", jo iesniegtajā apelācijas sūdzībā ir pausts uzskats, ka sūdzības iesniedzējs ir izdarījis no savas puses visu iespējamo, lai šo pārkāpumu nepieļautu.

Iepazīstoties ar lietas materiāliem tiesu kolēģija secina, ka šis arguments ir arī pirmās instances tiesā iesniegtās sūdzības pamata motīvs, un pirmās instances tiesa savā spriedumā ir izteikusi savu viedokli par šo jautājumu, atzīstot, ka sūdzības iesniedzēja veiktie pasākumi attiecībā uz šo pārdevēju acīmredzami nav bijuši efektīvi.

LAPK 289^{13}.panta trešā daļa, pēc kuras prasībām izskatot administratīvo pārkāpumu lietas vadās arī apelācijas instances tiesas, nosaka, - ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Tiesu kolēģija piekrīt pirmās instances tiesas secinājumiem, ar kuriem ir atzīts, ka sūdzības iesniedzējs ir vainojams LAPK 155.panta ceturtajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā.

Nav noliedzams, ka Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2009.gada 5.marta spriedumā SKA-19/2009 ir izteicies par juridisku personu atbildību gadījumos, kad administratīvo pārkāpumu ir izdarījusi persona, kura ir juridiskās personas darbinieks. Taču ir atzīmējams, ka minētais Augstākās tiesas nolēmums nav iekļauts judikatūras nolēmumu arhīvā, kā arī šajā lietā ir tikusi izskatīta sūdzība par atšķirīga rakstura pārkāpumu, - pārkāpumu ceļu satiksmē.

Izvērtējot lietas apstākļus tiesu kolēģija uzskata, ka sūdzības iesniedzējam saistībā ar konkrētās lietas apstākļiem pastāv iespēja nodrošināt to, lai nepilngadīgām personām netiktu pārdoti alkoholiskie dzērieni, kā arī uzskata, ka šo prasību ievērošanas nodrošināšanai nav veikti visi nepieciešami pasākumi.

Kā redzams no administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, pārkāpums ir noticis veikalā „Maxima X", kas pēc šī veikala apzīmējuma ar vienu „X" zīmi norāda uz to, ka veikals ir pats mazākais no „Maxima" veikalu tīkla tipveida veikaliem.

Pārkāpums ir fiksēts vakarā, plkst.19.35, kad pircēju apgrozījums nevar būt liels, bet alkoholiskais dzēriens ir pārdots sieviešu dzimuma nepilngadīgai personai, kura dzimusi 1997.gadā un uz pārkāpuma fiksēšanas brīdi tikko bija sasniegusi 16 gadu vecumu.

Ar pārkāpuma izdarīšanu saistītā pārdevēja, kā norāda lietas materiāli, ieņem vecākās kasieres amatu (lietas 1.sēj. 47.lpp.).

Iesniegtajā apelācijas sūdzībā ir norādīts, ka pārdevējas ir iepazīstinātas ar iekšējiem saistošajiem dokumentiem, - amata aprakstu un rīkojumiem par alkohola un tabakas tirdzniecību.

Pārkāpums ir fiksēts 2013.gada 13.decembrī, bet ar pārkāpuma izdarīšanu saistītā pārdevēja tikai 2013.gada 18.decembrī ir iepazīstināta ar vienu no uzņēmējsabiedrības iekšējiem rīkojumiem (T/96), kurus sevis attaisnošanai min sūdzības iesniedzējs (lietas 1.sēj. 61.-62.lpp.).

Arī citi iekšējie dokumenti, kuros ir norādīts uz nepieciešamību kasieriem ievērot alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu tirdzniecības ierobežojumus, atstāj formālu dokumentu iespaidu (lietas 1.sēj. 63.-65.lpp.).

Lietas materiāliem ir pievienotas 47 veidlapas, no kuru satura var saprast, ka SIA „Maxima Latvija" tiek veiktas iekšējās pārbaudes saistībā ar to, vai kasieres ievēro alkoholisko dzērienu un cigarešu tirdzniecības prasības. Pārbaudot šo veidlapu saturu, ar pārkāpuma izdarīšanu saistītās kasieres /pers. K/ vārds starp pārbaudītajām kasierēm netika konstatēts (lietas 1.sēj. 87.-134.lpp.).

Tiesu kolēģija uzskata, ka šie apstākļi norāda uz to, ka sūdzības iesniedzēja veiktie pasākumi acīmredzami nav pietiekoši, lai nodrošinātu „Alkoholisko dzērienu aprites likuma" prasību ievērošanu.

Izdarītais pārkāpums ir pamatoti kvalificēts pēc LAPK 155.panta ceturtās daļas, jo pārkāpumu atkārtotība veidojas ar 2013.gada 13.maija Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas piemēroto sodu pēc LAPK 155.panta trešās daļas (administratīvā pārkāpuma protokols Nr. ZZ612061).

Apstāklis, ka minētais lēmums par soda uzlikšanu bija pārsūdzēts un stājās spēkā tikai 2014.gada 30.maijā, neietekmē sūdzības iesniedzēja atbildību šajā lietā, jo ar judikatūrā nostiprinātu atziņu 2008.gada 28.februārī izskatot lietu Nr. SKA-50/2008, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, - „*nav pamata secināt, ka personu nevar sodīt pēc normas, kura kā pārkāpuma sastāva pazīmi paredz atkārtotību, jau tādēļ vien, ka pirmais lēmums par administratīvā soda uzlikšanu ir pārsūdzēts. Pirmā lēmuma pārsūdzēšana vai nepārsūdzēšana pati par sevi nav izmantojama par kritēriju, vērtējot, vai persona ir administratīvi sodīta, un neietekmē iespēju nākamajā reizē konstatēt pārkāpumu atkārtotību. Atkārtotības konstatēšanai vienīgais kritērijs ir tas, vai pirmais lēmums otrā lēmuma pieņemšanas brīdī ir spēkā (kaut arī pārsūdzēts). Ja atkārtotā soda uzlikšanas brīdī tas ir spēkā (nav atcelts, tā darbība nav apturēta), tad tas ir tiesiski saistošs, tāpēc jāņem vērā kvalificējot otro pārkāpumu*".

Piemērotais sods ir noteikts minimālajā soda apmērā, kādu par šāda rakstura pārkāpumiem ir paredzējis likumdevējs, līdz ar ko tiesu kolēģija neuzskata par vajadzīgu izteikties par sodu ietekmējošajiem lietas apstākļiem.

Rīgas rajona tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{12}panta otrā daļas 1.punktu, 289.^{21}pantu un 289.^{22}pantu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

nosprieda

Rīgas rajona tiesas 2014.gada 13.jūnija spriedumu atstāt negrozītu, bet iesniegto apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Spriedums sastādīts 2015.gada 29.maijā.

Tiesnesis	/personiskais paraksts/	G.Kveska
Tiesneses	/personiskais paraksts/	L.Šteinerte
	/personiskais paraksts/	I.Vīgante

NORAKSTS PAREIZS
Rīgas apgabaltiesas
Krimināllietu tiesu kolēģijas tiesnesis G.Kveska
Rīgā 29.05.2015.